

## Yrkande KS/2016:375

Alliansen i Solna värnar den svenska välfärdsmodellen. Solna stad och Stockholms läns landsting ska vara ledande kring tillgänglighet, kvalitet och valfrihet inom vård och omsorg. Här ska skolan bäst rusta eleverna med de kunskaper som krävs för arbetsmarknaden och vidare studier. Den gemensamma finansieringen är en hörnsten för ett samhälle som utvecklas och håller ihop. För att klara välfärdsuppdraget behöver tjänsterna kunna tillhandahållas på ett kostnadseffektivt sätt. En mångfald av utförare som med kvalitet vill attrahera elever, patienter och omsorgstagare, och som med kostnadseffektivitet vill vinna upphandlingar och skapa mervärden är den bästa garanten för en välfärd med hög kvalitet som kommer alla till del.

Alliansen i Solna motsätter sig därför kraftfullt det systemskifte inom välfärden som utredningen har föreslagit. Sverige har tidigare provat monopol i välfärden med dåliga resultat. Elever, patienter och omsorgstagare upplevde vanmakt när de inte kunde välja bort välfärdsutförare som inte passade dem. Många för illa över att vara utlämnade till stora system de inte kunde påverka eller göra sin röst hörd i. Personalen vantrivdes i en arbetssituation de inte kunde förändra eller söka sig ifrån. Ineffektiviteter byggdes upp i de stora systemen och skattebetalarna fick allt sämre valuta för sina pengar.

Under 1990-talet öppnade både socialdemokratiska och borgerliga regeringar upp välfärden för flera utförare. Även Miljöpartiet var med och tog fram friskolereformen som spelat en viktig roll för elevers rätt att välja skola. Dessa förändringar har stärkt den enskilda människan och har samlat bidragit till högre kvalitet, ökad tillgänglighet och god kostnadskontroll. Bitvis har regleringarna varit otillräckliga eller rentav eftersatta. Ibland har det offentliga brustit i upphandlingar. Emellanåt har enskilda eller kommunala aktörer agerat klandervärdt. Bland annat tack vare mångfalden har dock olika brister uppmärksammats, debatterats och åtgärdats. En sådan dynamik är inte möjlig om vi återgår till ett monopol de facto, vilket är den nödvändiga konsekvensen av utredningens förslag. Förslaget riskerar nämligen att innebära en långsam kvävning till döds av såväl ideburna aktörer som andra icke-offentliga välfärdsutförare. Är vinsten för hög enligt utredningens sätt att räkna så beläggs verksamheten med kraftiga viten, baserade på omsättningen. Då vinstmålet bättre passar för kapitalintensiva industriföretag snarare än personalintensiva välfärdsföretag med lätta balansräkningar så finns inte heller möjligheten att bygga upp buffertar för oförutsedda händelser i verksamheterna. 70- och 80-talens debatt om löntagarfonder och liggande förslag i utredningen om *Ordning och reda i välfärden* har samma slutliga resultat; konsekvensen av förslaget kommer att vara en monopolsituation med en utförare; det offentliga.

Solna är en föregångskommun när det kommer till att ge medborgarna makt, erbjuda god kostnadskontroll och säkra valfriheten. Alliansen i Solna ser med oro på de konsekvenser utredningen skulle få för Solnas medborgare. Till exempel skulle med stor sannolikhet 9 av 10 äldreboenden som är upphandlade enligt LOV eller LOU behöva stänga. Kapitalbehovet i personalintensiv välfärdsverksamhet är begränsat, och består oftast i huvudsak av den

fastighet som verksamheten bedrivs i. Att i det läget begränsa vinstens andel av det operativa kapitalet är ett feltänk från början till slut. Utredningens förslag är så undermåligt utformat att PwC beräknat att ungefär var fjärde icke-offentlig välfärdsutförare skulle behöva göra förlust för att få fortsätta bedriva verksamhet. Förslaget kräver också en stor kontrollapparat. För Solna skulle det innebära ett enormt välfärdstapp. Hemtjänst, skoldrift, personlig assistans och annan icke-kapitalintensiv verksamhet skulle inte kunna finnas kvar i nuvarande form. Det innebär till exempel att 19 av 20 hemtjänstutförare i Solna är nedläggningshotade av utredningens förslag. Alliansen vänder sig starkt mot att skapa denna oro bland samhällets äldre och mest utelämnade. Det riskerar också att slå hårt mot det välfärdsföretagande som vuxit fram och därmed särskilt mot kvinnligt företagande. Särskilt oroliga är vi för att de små aktörerna skulle slås ut. Även den icke-vinstdrivande sektorn har uttryckt oro över förslagets konsekvenser.

Välfärden ska präglas av ordning och reda. Varje skattekrona ska användas till största nytta. För oss är det självklart att all välfärdsverksamhet ska omgärdas av tydligt ansvarsutkrävande, kontinuerlig tillsyn och tydlig uppföljning. Denna kontrollapparat ska naturligtvis fokusera på verksamhetens kvalitet istället för det redovisade resultatet, och göra det både för kommunala och enskilda huvudmän. Det offentliga har ett osvikligt ansvar för tillgängligheten och kvaliteten. Däremot vänder vi oss mot utredningens grundinställning att entreprenörskap och med det vinst skulle utgöra ett hinder för medborgarnas tillgång till en kvalitativ välfärd. Företagsamhet i privat regi som konkurrerar med kommunala alternativ är ett mycket bra sätt att tillhandahålla högsta möjliga kvalitet på ett kostnadseffektivt sätt. Det är så vi kan klara en välfärd för alla.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår vi kommunstyrelsen besluta

att bifalla stadsledsförvaltningens förslag till yttrande kompletterat med texten ovan samt

att uttala att Solna Stad avstyrker utredningens förslag

Alliansen i Solna

Pehr Granfalk (M)

Marianne Damström -Gereben (L)

Magnus Persson (C)

Samuel Klippfalk (KD)